དྲང་དེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་འི་འཇུག་ངོགས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ

了不了義善說藏論津梁

（科判· 藏漢對照）

下冊

第三卷

གཉིས་པ་ཟློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་དེས་འཆྱེད་པའི་ཚིགས་ལ་གཉིས། མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའོ།།

甲二、依止無盡慧經，分二：乙一、標經所說；乙二、解釋經義。

མདོ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་དགོད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། མདོ་དགོད་པ་དང་། མདོ་དོན་བཤད་པའོ། །

乙一、標經所說，分三：丙一、連接；丙二、引經；丙三、解釋經義。[1]

[1] 本科判中，藍色字體為大疏中所引《辨了不了義善說藏論》原文中的科判，紅色字體為大疏細分科判。

གསུམ་པ་ལ་བཞི། མདོ་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་། མདོ་གཞན་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པ་དང་ཀྱང་འཇོག་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དྲང་འགྲེལ་མཚན་གཞི་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པའོ། །

丙三、解釋經義，分四：丁一、正說經義；丁二、他經亦與彼同；丁三、安立了不了義道理之差別；丁四、了不了義相事釋疑。

གཉིས་པ་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལ་གཉིས། མཚོན་པོ་ཏུ་སྤྲུལ་གྱིས་མདོའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའི་ཚུལ་ལོ།།

乙二、解釋經義，分二：丙一、龍猛菩薩如何解釋經義；丙二、彼諸弟子如何解釋。

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

丙一（龍猛菩薩如何解釋經義），分二：丁一、釋緣起義即無性義；丁二、贊彼即是經心要義

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་དྲང་དེས་མཉེ་ཚུལ་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་དྲང་དེས་མཉེ་ཚུལ་ལོ། །

丁一（釋緣起義即無性義），分二：戊一、由釋緣起即空義而辨了不了義之理；戊二、由釋空即緣起義而辨了不了義之理。

རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་ནས་དྲང་དེས་མཉེ་ཚུལ

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟེན་འབྲེལ་སྟོང་པའི་དོན་དུ་བཀྲལ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དྲང་དེས་ཀྱི་ཤེང་རྟའི་སྒོལ་མེ་ཚུལ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་དེས་དོན་གྱི་མདོར་འགྲོ་

བ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་ཚུལ་ལོ། །

戊一、由釋緣起即空義而辨了不了義之理，分三：己一、釋緣起即自性空義；己二、依彼分判了不了義車軌之理；己三、謂《解深密經》為了義經，乃就所化眾生的根器而說之理。

གཉིས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀླ་ནས་དྲང་ངེས་སྡེ་ཚུལ་ལ་གསུམ། སྟོང་པ་ཉིད་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བཀླ་བ་དང་། དེ་ལ་བཅེན་ནས་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྒོལ་སྡེ་ཚུལ་དང་། ཟབ་མོ་སྟོན་པ་རྣམས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང་དེ་ལས་གཞན་དྲང་དོན་གྱི་མདོར་བསྟན་པའོ།།

戊二、由釋空即緣起義而辨了不了義之理，分三：己一、釋空即緣起義；己二、依彼分判了不了義車軌之理；己三、宣說甚深為了義經，其餘則為不了義經。

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་སྙིང་པོར་བསྔགས་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། དེ་ཉིད་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་པས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཅེན་འབྱུང་རང་དབང་དུ་གསུངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་ཚུལ། ཅེན་འབྱུང་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་ཚུལ། དེས་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཅེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ཇོགས་པ་ལ་འབད་དགོས་པར་གདམས་པའོ། །

丁二（贊彼即是經心要義），分三：戊一、彼即是經心要故，龍樹由自主宣說緣起之門而興禮贊；戊二、緣起義即自性無是經心要之理；戊三、是故教授須於通達自性空即緣起義發起精進。

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་ཏེ་བསྟོད་པའི་གཞུང་དགོད་པ། གཞུང་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལོ། །

戊一、彼即是經心要故，龍樹由自主宣說緣起之門而興禮贊，分二：

己一、連接——引述禮贊正文；己二、如何解說正文。

རྟེན་འབྲེལ་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་ཚུལ། གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན་ཚུལ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གི་དོན་མ་རྟོགས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པའོ། །

戊二、緣起義即自性無是經心要之理，分四：己一、正釋；己二、斷諍論；己三、若未通達緣起義，將墮常斷二邊之理；己四、解說難以如彼通達。

དངོས་དང་།

己一、正釋

དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་།

己二、斷諍論

རྟེན་འབྲེལ་གི་དོན་མ་རྟོགས་ན་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་ཚུལ་དང་། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རང་སྟོང་གི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་དགག་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ།

己三、若未通達緣起義，將墮常斷二邊之理，分三：庚一、正釋；庚二、破顛倒自空義之論；庚三、解說於緣起許為諦實有乃可笑處。

རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྲེལ་གི་དོན་དུ་རྟོགས་དཀའ་བར་བསྟན་པ།

己四、解說難以如彼通達。

གཉིས་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འཇུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀླལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་སོ།།

丙二、彼諸弟子如何解釋，分二：丙次一、連接；丙次二、正釋。

མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།

丙次一、連接；[2]

དངོས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའོ།།

丙次二、正釋，分二：丁一、自續中觀師如何解釋聖者諸論；丁二、應成中觀師如何解釋聖者諸論。

དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་འཕགས་པའི་གཞུང་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་དང་། ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའོ།།

丁一、自續中觀師如何解釋聖者諸論，分二：戊一、清辨論師如何解釋；戊二、靜命父子如何解釋。

སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །

戊一、清辨論師如何解釋，分三：己一、於勝義中如何解說人法有無自性；己二、於名言中如何解說有無外境；己三、顯示破勝義有以何正理而爲上首。

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞུང་དང་འགྲེལ་བ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལོ། །

[2] 此處大疏科判與《辨了不了義善說藏論》原文科判干支序號不同，為盡可能保持與了不了義原文科判保持一致，故將此處大疏科判標注為“丙次一、丙次二”以區別之。

己一、於勝義中如何解說人法有無自性，分二：庚一、依何論及疏；庚二、依彼如何解說於勝義中補特伽羅和法自性有無之理。（77頁）

གཞུང་དང་འགྲེལ་བ་གང་ལ་བརྟེན་པ་དང་།

庚一、依何論及疏

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྣམ་རིག་པས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་དགག་པ། རང་ལུགས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །

庚二、依彼如何解說於勝義中補特伽羅和法自性有無之理，分二：辛一、破唯識師解釋《解深密經》經義之理；辛二、闡明自宗解釋《解深密經》經義之理。

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རྟོག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་དགག་པ་དང་། དེ་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་ཆ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པ་དགག་པའོ། །

辛一、破唯識師解釋《解深密經》經義之理，分二：壬一、對於作為遍計所執自相不成立之義——能安立之執聲分別自相不成立，予以破除；壬二、對於彼執聲分別所增益分之自相不成立，予以破除。

དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་བསྟུ་བ་ལས་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཉར་མེ་གཏོགས་པར་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་དག་གིས་ལེགས་ཉན་གྱིས་ཐ་སྙད་དུ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་བཞེད་པར་གསལ་བ་དང་། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་བ་ལ་འཇུར་བ་དང་མེ་འདྲ་ཚུལ་ལོ།

壬一、對於作為遍計所執自相不成立之義——能安立之執聲分別自相不成立，予以破除，分四：癸一、正釋；癸二、略說除外之五種遍計法者；癸三、以彼等顯見清辨承許名言中自相成立。癸四、以彼之故，於二無我之所破有變異及不同之理。

དེ་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པའི་ཆ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྤྱད་པ་ལ་བྱེད་པ་དགག་པའོ།།

壬二、對於彼執聲分別所增益分之自相不成立，予以破除。

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་པ་དབུ་མའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

辛二、闡明自宗解釋《解深密經》經義之理，分二：壬一、須依中觀正理解釋《解深密經》經義之理；壬二、依彼如何闡明《解深密經》經義之理。

དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་འཆད་པ་དབུ་མའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་།

壬一、須依中觀宗解釋解釋《解深密經》經義之理

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལོ། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པ། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པ། རྣམ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་པའོ།།

壬二、依彼如何闡明《解深密經》經義之理，分三：癸一、釋相無

自性之經義；癸二、釋勝義無自性之經義；癸三、釋生無自性之經義。

གཉིས་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེགས་ཚོན་གྱི་ལུགས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའོ།

己二、於名言中如何解說有無外境，分二：庚一、廣說清辨之宗；庚二、說智藏亦與彼同。

།དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་བཞེད་པ་དོོས་དང་། ཞར་བྱུང་གུན་གཞི་སོགས་མི་བཞེད་པར་བསྟན་པའོ།

庚一、廣說清辨之宗，分二：辛一、正說外境有；辛二、兼說不許阿賴耶識等。

དང་པོ་ལ་བཞི། ལེགས་ཚོས་གྱིས་ཕྱི་དོན་འདོད་པའི་ཚུལ། ཕྱི་དོན་འདོད་པ་ལ་ལུང་གཉིས་ཀྱིས་མི་གནོད་པའི་ཚུལ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཚུལ། ཕྱི་དོན་མེད་པ་ལ་རིགས་པའི་གནོད་པ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །

辛一、正說外境有，分四：壬一、清辨許外境之理；壬二、許外境與二經無違之理；壬三、以正理成立外境有之理；壬四、外境無於正理違害之理。

གསུམ་པ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ངོས་གཟུང་བ། དེ་ཉིད་རིགས་པའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པ། རིགས་པ་དེ་ལ་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །

己三、顯示破勝義有以何正理而爲上首，分三：庚一、認識破諦實成立應以何正理而為上首；庚二、以彼作為上首正理之理由；庚三、

顯示於彼正理應善學習。

ཞེ་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ།

གཉིས་པ་ཞེ་བ་འཆོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་ལ་བཞི། དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའོ། །

戊二、靜命父子如何解釋，分四：己一、於勝義中如何解說人法有無自性；己二、於名言中如何解說有無外境；己三、如何解說《解深密經》義；己四、顯示破勝義有以何正理而爲上首。

དོན་དམ་པར་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་།

己一、於勝義中如何解說人法有無自性；

ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ་དང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ། །

己二、於名言中如何解說有無外境，分二：庚一、正示；庚二、兼釋。

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཞེ་བ་འཆོའི་སྔོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་བྱུང་ཚུལ། ཞེ་བ་འཆོས་སྲོལ་དེ་རྒྱས་པར་བྱེ་ཚུལ་ལོ། །

庚一、正示，分二：辛一、瑜伽行中觀自續派出現於靜命之前；辛二、靜命廣為分辨彼之軌則。

ཞི་བ་འཚོའི་སྟོན་དུ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་བྱུང་ཚུལ།

辛一、瑜伽行中觀自續派出現於靜命之前

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པ་དང་། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞུང་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟར་འཆད་པའོ།།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་དོན་མེད་པ་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་ཚུལ་དང་། ཚུལ་གཉིས་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ཅས་འཆད་ཚུལ་ལོ།།

辛二、靜命廣為分辨彼之軌則，分二：壬一、依於何經，如何而說；壬二、依龍樹何種論著，如何而說。

壬一、依於何經，如何而說，分二：癸一、依於何經而說無外境之理；癸二、依於何經而說二理。

ཚུལ་གཉིས་མདོ་གང་ལ་བརྟེན་ཅས་འཆད་ཚུལ་ལོ།།

壬二、依龍樹何種論著，如何而說。

ཞར་བྱུང་ངོ།།

庚二、兼釋。

མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་སྲིད་བཤད་པ་དང་།

གསུམ་པ་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཇི་སྲིད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་བཤད་ཚུལ། དེ་ཉིད་ཞི་འཚོའི་དགོངས་པར་གནས་ཤིང་ལེགས་ཤན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཚུལ་ལོ།།

己三、如何解說《解深密經》義，分二：庚一、依據《中觀明論》解釋之理；庚二、彼即靜命密意之處，且隨行清辨之理。

དང་པོ་ལ་གཉིས། སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་མདོ་

དོན་གཙོ་བོ་མིན་པ་དང་། དེ་མདོ་དོན་ཤལ་བར་བསྟན་པའོ། །

庚一、依據《中觀明論》解釋之理，分二：辛一、唯識三相非《解深密經》要義；辛二、彼應機而宣說經義。

དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྟོད་སྒོང་ངོ་། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་བཙུགས་ནས་སྒྲུབ་པའི་མདོ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའོ། །

辛一、唯識三相非《解深密經》要義，分二：壬一、廣釋；壬二、攝義。

壬一、廣釋，分二：癸一、正釋；癸二、斷諍。

癸一、正釋，分二：子一、宣說《解深密經》由經文安立，成立《般若經》為了義經；子二、《解深密經》如何解釋般若經義。

དགོངས་འགྲེལ་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་གཞུང་བཙུགས་ནས་སྒྲུབ་པའི་མདོ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་།

子一、宣說《解深密經》由經文安立，成立《般若經》為了義經；

དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དོན་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། དོན་དམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་ཡུམ་གྱི་མདོ་ངེས་དོན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། །

子二、《解深密經》如何解釋般若經義，分二：丑一、由示相無自性及生無自性義，而成立般若經為了義；丑二、由示勝義無自性義，

而成立般若經為了義。

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མདོ་དོན་འཆད་ཚུལ་རྣམ་རིག་པ་དང་མི་མཐུན་པར་ལེགས་ཉན་དང་མཐུན་ཚུལ་ལོ། །

丑一、由示相無自性及生無自性義，而成立般若經為了義，分二：寅一、正示；寅二、解說經義之理與唯識不同，而與清辨同。

དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་ནས་སྐྲུང་འདེབས་སེལ་བ་དང་། མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་མདོ་དོན་བཤད་ནས་ཐུར་འདོགས་སེལ་བའོ། །

寅一、正示，分二：卯一、由示生無自性之經義，明損減邊；卯二、由示相無自性之經義，明增益邊。

བཞི་བ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་བསྟན་པའོ་ལ་གཉིས། རིགས་པའི་དགག་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་པའོ། །

དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། དགག་བྱ་ངོས་ཇི་ལྟར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

己四、顯示破勝義有以何正理而爲上首，分二：庚一、明理所破；庚二、如何破除。

庚一、明理所破，分二：辛一、應了知所破因相；辛二、如何認識所破之理。

དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་།

辛一、應認識所破之因相；

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་

གསུངས་ཚུལ། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བསྟན་པའོ། །

辛二、如何認識所破之理，分三：壬一、《分別熾燃論》所說之理；壬二、《中觀明論》所說之理；壬三、宣說彼等所成立義。

རྣོག་གེ་འབར་བ་ལས་གསུངས་ཚུལ །

壬一、《分別熾燃論》所說之理；

དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་པ་རིགས་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། ཡང་དག་པ་རིགས་ཤེས་དང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱེད་ཚུལ། ཟློ་གནོད་མེད་ལ་མ་སྟོས་པ་ལ་དོན་དམ་དང་ཡང་དག་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །

壬二、《中觀明論》所說之理，分三：癸一、如實推求及於真實中作用之理；癸二、以正理了知為正確及於真實中作用之理；癸三、不觀待於無害心於勝義及真實中作用之理。

དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བསྟན་པའོ།

壬三、宣說彼等所成立義。

དགག་བྱ་ངོས་ཇི་སྲིད་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཇི་སྲིད་འགོག་པ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་ཐོག་ཏུ་ངོས་གཟུང་བ། ཐ་རོལ་པོ་ལ་འགལ་འདུ་སྟོན་པའི་མཚམས་མཐར་ཐུག་ངོས་གཟུང་བ། རིགས་པ་དེ་དག་ལ་བསླབ་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །

庚二、如何破除，分三：辛一、認識能破除所破的上首正理；辛二、認識能示與對方矛盾之最終界限；辛三、說須於彼等道理學習。

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཇི་སྲིད་བཀྲལ་བ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་སྲིད་བཤད་པ་དང་། དོན་

དམ་དུ་གྱུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ཡིན་བསྟན་པའོ།།

丁二、應成中觀師如何解釋聖者諸論，分二：戊初、如何解說人法有無自性；戊二、顯示破勝義有以何正理而為上首。

下冊 （第四卷、第五卷）

གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཟུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྟན་པ་དང་། ཚུལ་དེ་ལ་མངོན་སྤེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

戊初、如何解說人法有無自性，分三：己一、說破人法自性之差別；己二、明此是釋聖者意趣不共之理；己三、斷除此理與經相違。

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་ཁྱད་པར་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། དགག་བྱ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་མེད་པ་བསྟན་པའོ། །

己一、說破人法自性之差別，分二：庚一、明破自相之性是其差別；庚二、明所破已顯示彼無。

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་རང་རྒྱུད་པས་མ་བྱས་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་བྱས་པའི་ཚུལ་ལོ། །

庚一、明破自相之性是其差別，分二：辛一、自續派未能破除自相成立之自性；辛二、具德月稱能破彼之理。

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་འགོག་པ་རང་རྒྱུད་པས་མ་བྱས་

པའི་ཚུལ།།

辛一、破自相成立之自性的自續派不能成立之理；

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་དབུ་མ་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ། ཐལ་རང་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་པའོ།།

辛二、具德月稱能破彼之理，分二：壬一、說不共於其餘中觀師許自相不成立之差別；壬二、明應成自宗於名言中許不許自相成立之差別。

གཉིས་པ་དགག་བྱ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས་ཇི་ལྟར་མེད་པ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཀུན་བཏགས་དང་ལྟེན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱིས་བཟུང་ཚུལ་བསྟན་ནས་དེ་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པའོ།།

庚二、明所破已顯示彼無，分二：辛初、明分別俱生增益所執，顯示彼無；辛二、依聲聞藏解釋佛說二無我義。

དང་པོ་ལ་བཞི། ཚོས་དང་གང་ཟག་གི་འཛིག་ཚུལ། སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ།།

辛初、明分別俱生增益所執，顯示彼無，分四：壬一、安立補特伽羅與法之理；壬二、二種增益執著之理；壬三、明二無我；壬四、斷與唯識所許遍計自相不成立相違過。

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་འདོད་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་

བཞེད་ཚུལ་ལོ། །

壬一、安立補特伽羅與法之理，分二：癸一、說有體性宗之承許；癸二、應成之承許。

རང་བཞིན་སྡུ་བའི་འདོད་ཚུལ་དང་།

癸一、說有體性宗之承許；

ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་ཚུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་འགྱུར་བའི་རང་ལུགས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདོག་ཚུལ། དེ་ལྟར་འདོག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད། དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

癸二、應成之承許，分三：子一、應成自宗安立法與補特伽羅名言之理；子二、必須如是安立之能立；子三、斷彼不應為應成派特法之諍。

དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔྱད་ནས་འདོག་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་དང་། མ་དཔྱད་པར་འདོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །

子一、應成自宗安立法與補特伽羅之理，分二：丑一、以觀察不能安立之理；丑二、不觀察而安立之理。

དཔྱད་ནས་འདོག་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་དང་།

丑一、以觀察不能安立之理；

མ་དཔྱད་པར་འདོག་པའི་ཚུལ་ ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་འདོག་ཚུལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འདོག་ཚུལ་ལོ།

丑二、不觀察而安立之理，分二：寅一、安立補特伽羅之理；寅二、安立法之理。

དེ་ལྟར་འཇོག་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད།

子二、必須如是安立之能立

དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་པ་སྤང་པའོ། །

子三、斷彼不應為應成派特法之諍。

འདོགས་གཉིས་ཀྱིས་འཇིན་ཚུལ།

壬二、二種增益執著之理；

བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན།

壬三、明二無我；

སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་མཚན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །

壬四、斷與唯識所許遍計自相不成立相違過。

གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་བདག་མེད་གཉིས་གསུངས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ཚུལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པའོ།

辛二、依聲聞藏（亦）解釋佛說二無我義，分三：壬一、連接；壬二、小乘經中開示法無我的方式；壬三、明大乘經中所說之補特伽羅無我與聲聞藏所許之理不同。

མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།

壬一、連接；

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རྩོད་སྤོང་དང་། དེ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་བསྟན་པའོ།

壬二、小乘經中開示法無我的方式，分三：癸一、正釋；癸二、斷諍論；癸三、示彼乃聖龍樹密意。

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་གསུངས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉན་ཐོས་སྡེ་བས་འདོད་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ་ལོ།།

壬三、明大乘經中所說之補特伽羅無我與聲聞藏所許之理不同，分二：癸一、自續派以下安立補特伽羅之理；癸二、應成派安立補特伽羅之理。

རང་རྒྱུད་པ་མན་ཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ་དང་།

癸一、自續派以下安立補特伽羅之理；

ཐལ་འགྱུར་བས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་འཇོག་ཚུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་ཙམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོག་པ་དགག་པ། གང་ཟག་གི་ངོས་འཛིན་དགག་པའོ།།

癸二、應成派安立補特伽羅之理，分二：子一、破他宗；子二、立自宗。

子一、破他宗，分二：丑一、破唯修習能獨立實體有之無我能斷煩惱；丑二、破補特伽羅之認知。

རང་རྒྱུད་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་ཙམ་གོམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤོག་པ་དགག་པ། གང་ཟག་གི་ངོས་འཛིན་དགག་པའོ།།

子二、立自宗。

གཉིས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ཟུན་མོང་མིན་པ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། བདག་མེད་རྟོགས་པ་དང་བདག་འཛིན་ཕྱ་རགས་སོགས་ཀྱི་ཟུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། ཕྱི་དོན་འཛོག་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཚས་མི་ལེན་པའི་ཟུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རང་རྒྱུད་ཚས་མི་ལེན་པའི་ཟུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པའོ། །

己二、明此是釋聖者意趣不共之理，分三：庚一、說證無我與粗細我執等不共差別；庚二、安立外境不許阿賴耶及自證分不共差別；庚三、不許自續不共差別。

དང་པོ་ལ་བཞི།བདེན་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ། ཉན་རང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ། སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ། དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་འཛོས་དང་བཅས་པའོ། །

庚一、說證無我與粗細我執等不共差別，分四：辛一、明安立二諦理不同之差別；辛二、明聲聞獨覺須通達二無我；辛三、二障我執差別不同之理；辛四、彼等之成立義及餘義。

བདེན་གཉིས་འཛིག་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།

辛一、明安立二諦理不同之差別；

ཉན་རང་གིས་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་དགོས་པར་བསྟན་པ།

辛二、明聲聞獨覺必通達二無我；

སྒྲིབ་གཉིས་ངོས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས།ཉོན་སྒྲིབ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་གཟུང་བའོ། །

辛三、二障我執理不同之差別，分二：壬一、認識煩惱障；壬二、

認識所知障。

དང་པོ་ལ་གཉིས།ཐུབ་བའི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀུན་བཏགས་སུ་བསྟན་པའོ།།

壬一、煩惱障之境分二：癸一、明細品我執為俱生煩惱障；癸二、明自續所許俱生我執為遍計執著。

ཤེས་སྒྲིབ་ངོས་གཟུང་བའོ།།

壬二、認識所知障。

དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་འཇོམ་དང་བཅས་པའོ།།

辛四、彼等之成立義及餘義等。

གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་འཛིག་ཅིང་ཀུན་གཞི་དང་རང་རིག་ཚས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ་ཕྱི་དོན་འཛིག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་།ཀུན་གཞི་མེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་།རང་རིག་མི་ལེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ།།

庚二、安立外境不許阿賴耶及自證分不共差別，分三：辛一、安立外境之理不共差別；辛二、無阿賴耶識之理不共差別；辛三、不承許自證識之理不共差別。

དང་པོ་ལ་བཞི། རང་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་འདོད་ཚུལ་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ།ཕྱི་དོན་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པ་མི་འགྲུབ་པར་བསྟན་པ།རང་ལུགས་ལ་དོན་ཤེས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཚུངས་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

辛一、安立外境不同之理，分四：壬一、明自他宗許有無二境知不同之理；壬二、明以破外境之教理不成立無外境；壬三、示自宗二境

知有無皆同；壬四、依彼斷諍論。

གཉིས་པ་ཀུན་གཞི་མེད་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པ་དང་དྲུས་གསུམ་འཇོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ།

辛二、無阿賴耶識之理不共差別，分二：壬一、正示；壬二、壞滅實質有及安立三時之理不共差別。

དང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །

གསུམ་པ་དང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལ་གཉིས། གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། ལུགས་དེ་དགག་པའོ།

辛三、不承許自證識之理不共差別，分二：壬一、他宗所詮；壬二、破他宗。

གཞན་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་།

壬一、他宗所詮；

ལུགས་དེ་དགག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དངོས། དང་ལུགས་ལ་དང་རིག་མེད་ཀྱང་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །

壬二、破他宗，分三：癸一、正破他宗；癸二、自宗無自證但生念之理；癸三、如是破斥而斷諍論。

གསུམ་པ་དང་རྒྱུད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དང་རྒྱུད་བཀག་པའི་ཐྲོང་ཚུལ་དང་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་གཞན་ལུགས་དང་། དང་ལུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང་དང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཚུལ་ལོ། །

庚三、不許自續不共差別，分二：辛初、破自續之漸次及明他派如何解說此義；辛二、自宗有立所立之因及無自續因之理。

རང་རྒྱུད་བཀག་པའི་བྱང་ཚུལ་དང་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་གཞན་ལུགས་དང་།

དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་རྒྱུད་བཀག་ཚུལ་དང་། དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པའོ། །

辛初、破自續之漸次及明他派如何解說此義，分二：壬一、破自續之漸次；壬二、破他派如何解說此義。

དང་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་བཀག་ཚུལ་དང་།

壬一、破自續之漸次；

དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་བཤད་པའི་གཞན་ལུགས་དགག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ་དང་། བོད་སྣ་རབས་པའི་ལུགས་དགག་པའོ།

壬二、破他派如何解說此義，分二：癸一、破注疏派；癸二、破古藏宗派。

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་པ་དང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མེད་ཚུལ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཚུལ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །

辛二、自宗有立所立之因及無自續因之理，分二：壬一、有立所立因之理；壬二、不許自續因之理。

རྟགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཚུལ་དང་།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་མེད་ཐ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་

དོན་དུ་འཇུག་པ་ཙ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཚུལ་དང་། གཞུང་གཞན་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའོ། །

壬一、有立所立因之理，分二：癸一、由《入中論》本論及注釋明無宗為不許自性成立義之理；癸二、示他論與彼相同。

གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་སོ།

壬二、不許自續因之理，分二：癸一、連接；癸二、正示。

མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།

癸一、連接；

དངོས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། རིགས་པ་དེ་ཕ་རོལ་བོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང་། རྒྱུན་བརྗོད་དེ་རང་གི་སྒྲུབ་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ། །

癸二、正示，分三：子一、破自續之理；子二、敵論者實際上亦承許彼理；子三、彼諍難與自宗道理不同之因相。

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱུན་དེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

子一、破自續之理，分二：丑一、明基事有法不成立方面的過失；丑二、明以彼過失，因亦不成。

གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱུན་བསྟན་པ་དང་།

དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་དོན་མེད་པར་བཤད་པ་

དང་། ཚོས་ཅན་སྒྲུབ་ཙམ་འཇིན་པའི་ལན་དགག་པའོ། །

丑一、明基事有法不成立方面的過失，分二：寅一、說結合勝義中之差異無義；寅二、破執唯總有法之答。

དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་སྤྱར་བ་དོན་མེད་པར་བཤད་པ་དང་།

寅一、說結合勝義中之差異無義；

ཚོས་ཅན་སྒྲུབ་ཙམ་འཇིན་པའི་ལན་དགག་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ།

寅二、破執唯總有法之答，分二：卯一、所詮主張；卯二、破彼。

འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།

卯一、所詮主張；

དེ་དགག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དོན་མི་འཐད་པ་དང་། དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའོ། །

卯二、破彼，分二：辰一、義不應理；辰二、舉喻不同。

དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཅེ་ལོག་ཙམ་གྱིས་རྟེད་པ་མེན་པར་ཁས་ལྡངས་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་དང་། ཚོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་ཁས་ལྡངས་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་ཡང་རང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་ཐུན་པ་མེན་པར་བསྟན་པའོ། །

辰一、不許之義，分二：巳一、於許有法體性僅顛倒不可得之基礎上而說；巳二、示雖於許唯彼有法不成之上而說，然非不同於破自續之宗。

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྗོད་སྟོང་ངོ་།

巳一、許唯依有法自性顛倒不得而說，分二：午一、正義；午二、

斷諍。

དངོས་དང་།

午一、正義；

རྩོད་སྤོང་ངོ་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་ཅན་མཐུན་སྣང་བའི་རྩོད་སྤོང་དང་། ཚད་མའི་རྗེད་དོན་གྱི་རྩོད་སྤོང་ངོ་།

午二、斷諍，分二：未一、斷顯現相同有法之諍；未二、斷量所得義之諍。

ཚོས་ཅན་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་ཡང་རྒྱུད་འགོག་པའི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པ་མིན་པར་བསྟན་པའོ། །

巳二、示雖許彼有法於真實中不成立之上而說，然非不同於破自續之宗。

དཔེ་བཀོད་པ་དང་མི་འདྲ་བའོ། །

辰二、舉喻不同。

སྐྱོན་དེས་གཏན་ཚིགས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའོ། །

丑二、明以彼過失，因亦不成。

རིགས་པ་དེ་ཙ་རེའུ་བོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་ཚུལ་དང་།

子二、敵論者實際上亦承許彼理；

གསུམ་པ་སྐྱོན་བརྗོད་དེ་རང་གི་སྡུར་བ་ལ་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་ཐུ། ཙ་རེའུ་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ལ་ཆོལ་བ་གཉིས་ཀར་གྲུབ་མི་དགོས་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་བཤད་དེ་དེ་མི་བཞེར་པར་བསྟན་པ། གཞན་གྱགས་ཀྱི་རྟགས་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཤེས་ན་ཐུ་བ་རྗེད་ནས་སྡུད་ཚོགས་འདོར་བའི་ལོག་རྟོག་ལེགས་པ།

གཞན་གྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་རྟོལ་གྱིས་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་བསྟན་པ། རང་རྒྱུད་པ་དབུ་མ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །

子三、彼諍難於自宗正因不同之因相，分五：丑一、破除對方之邪分別，無須答辯雙方皆成立；丑二、說自續因之義，明不承許彼所說；丑三、若能辨認他許之因而識彼，則能遮止獲見地後可捨棄行品之邪分別。丑四、明於他許正因之三相敵論者，須以量成立；丑五、斷自續派非中觀宗之疑。

གསུམ་པ་ཚུལ་དེ་ལ་མངོན་སྤེ་རྣམས་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་། དེ་དང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །

己三、斷除此理與經相違，分二：庚初、斷除違背解深密經；庚二、顯彼不同彌勒問品。

དགོངས་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་དང་།

དང་པོ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་སོ། །

庚初、斷除違背解深密經，分二：辛一、連接；辛二、正義。

མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།

辛一、連接；

དངོས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སེམས་ཙམ་པས་ངེས་དོན་དུ་འདོད་པའི་མདོ་བཞི་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ། ལུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དང་ངེས་ཪྣ་འཛོག་པའོ། །

辛二、正義，分二：壬一、將唯識所許了義四經釋為不了義之理；壬二、此宗如何安立三轉法輪之了不了義。

དང་པོ་ལ་གཉིས། དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱའི་མདོ་བཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་དང་དོན་དུ་ཡུང་གིས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའོ།

壬一、將唯識許為了義之四經釋為不了義之理，分二：癸一、辨別釋為不了義之四經；癸二、依不了義經教如何解釋。

དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱའི་མདོ་བཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་།

癸一、辨別釋為不了義之四經；

དེ་དང་དོན་དུ་ཡུང་གིས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། མདོ་སྡེ་མ་གསུམ་མ་གཏོགས་འཇུག་པ་རྣ་འགྲེལ་ལས་དྲང་དོན་དུ་མ་བཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་། སེམས་ཙམ་དུ་སྣོན་པའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ས་དང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། ཀུན་གཞི་སྣོན་པའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ།

癸二、依不了義經教如何解釋，分四：子一、除前三部經外，入中論本論及注釋中未說為不了義之因相；子二、對唯識宣說楞伽經之處說為不了義之理；子三、宣說阿賴耶識之楞伽經乃以不了義作開示之理；子四、將解釋“三性於勝義中有無差別”之楞伽經，釋為不了義之理。

མདོ་སྡེ་མ་གསུམ་མ་གཏོགས་འཇུག་པ་རྣ་འགྲེལ་ལས་དྲང་དོན་དུ་མ་བཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་།

子一、除前三部經外，入中論本論及注釋中未說為不了義之因相；

སེམས་ཙམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་།

子二、對唯識宣說楞伽經之處說為不了義之理；

ཀུན་གཞི་སྟོན་པའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཚུལ་དང་། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དགོས་པ། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ། རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ། །

子三、宣說阿賴耶識之楞伽經說為不了義之理，分三：丑一、須依《入中論釋》而說；丑二、破《入中論釋》所說之宗；丑三、安立自宗。

འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དགོས་པ།

丑一、須依《入中論釋》而說；

འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དགག་པ།

丑二、說《入中論釋》所破之宗；

རང་གི་ལུགས་གཞག་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་བོ་སྟོན་པ་དང་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་དང་དོན་དུ་འགྱུར་བའོ། །

丑三、安立自宗，分二：寅一、明宣說實質為不了義；寅二、依彼成立阿賴耶識為不了義。

དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྐྱེ་བོ་བསྟན་པ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་ནས་བདག་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ལོ། །

寅一、明宣說實質為不了義，分二：卯一、正義；卯二、明如何

宣說實質之語與說有我相同之理。

གཉིས་པ་དེས་ཀུན་གཞི་སྟོན་པ་དང་དོན་དུ་འགྲུབ་པ་ལ་གཉིས། དགོངས་གཞི་གཅིག་པས་དང་དོན་དུ་འགྲུབ་ཚུལ། དགོངས་དོན་གཅིག་ཀྱང་གདུལ་བྱ་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པའོ།།

寅二、依彼成立阿賴耶識為不了義，分二：卯一、著眼點相同故，成立為不了義；卯二、明意義雖同，然所化不同。

མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཟུང་བའི་མདོ་ལང་གཤེགས་ཀྱིས་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ།

子四、將解釋“三性於勝義中有無差別”之楞伽經，釋為不了義之理。

གཉིས་པ་ཡུགས་འདིས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་དང་ངེས་རྗེ་ཤུར་འཛོག་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དོགས་པ་བསལ་བའོ།

壬二、此宗如何安立三轉法輪之了不了義，分二：癸一、正義；癸二、釋疑。

།དང་པོ་ལ་གསུམ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་། བར་བ་དང་། ཐ་མའི་དང་ངེས་བཤད་པའོ།།

癸一、正義，分三：子一、初轉法輪；子二、中轉（法輪）；子三、釋後轉（法輪）了不了義。

གཉིས་པ་དོགས་པ་བསལ་བ་ལ་གཉིས། འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོའི་རིམ་པ་གསུམ་དོན་མི་གཅིག་པར་བསྟན་པ་དང་། གསུང་པ་པོ་ལ་ནང་འགལ་མེད་པར་བསྟན་པའོ།

癸二、明所破，分二：子一、明三轉法輪與陀羅尼王經之三種次

第不同義；子二、明講經者內心並無相違。

གཉིས་པ་དེ་དང་བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་པ་དགོད་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་བསྟན་པ་དང་། རྟོད་ལན་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ནོ།།

庚二、顯彼不同彌勒問品，分三：辛一、安立諍論；辛二、出彼之過；辛三、彼等答辯所成之義。

རྟོག་པ་དགོད་པ་དང་།

辛一、安立諍論；

དེ་ལ་ལན་བསྟན་པ་དང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ལན་བསྟན་པ། རྟོད་པ་བར་བའི་ལན་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པའོ།།

辛二、出彼之過，分二：壬一、明初後諍論之過；壬二、別釋中間諍論之過。

རྟོད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ལན་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟོད་པ་དང་པོའི་ལན། རྟོད་པ་གསུམ་པའི་ལན། རྟོད་པ་དང་པོའི་ལན་གཞན་བསྟན་པའོ།།

壬一、明初後諍論之過，分三：癸一、第一諍論之過；癸二、第三諍論之過；癸三、明第一諍論其他過失。

གཉིས་པ་རྟོད་པ་བར་བའི་ལན་བྱེ་བག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ།།

壬二、別釋中間諍論之過，分二：癸一、釋依彌勒問品所說三性之

安立；癸二、明依彼說實質有無之義。

བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གསུངས་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། དེ་ཉིད་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་དང་སྦྱར་པའོ། །

癸一、釋依彌勒問品所說安立三性，分二：子一、依彌勒問品所說之理；子二、其與《入中論釋》所說結合。

དེ་ལས་གསུངས་པའི་རྫས་སུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །

癸二、明依彼說實質有無之義。

རྟོད་ལན་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ནོ། །

辛三、彼等答辯所成之義。

གཉིས་པ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོའོ་གང་ཡིན་བསྟན་པའོ་ལ་གསུམ།།རིགས་པའི་གཙོའོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།དེས་རང་མཚན་འགོག་ཚུལ་དང་། བཀག་པའི་རང་བཞི་མེད་པར་བསྟུབ་བྱ་ཡིན་མིན་བསམ་པའོ།།

（此處大疏原文有遺漏，依《了不了義》原文補之）

戊二、顯示破勝義有以何正理而為上首，分三：己初、明正理上首；己二、以彼破自相之理；己三、破已無性是否所立。

རིགས་པའི་གཙོའོ་ངོས་གཟུང་བ།

དང་པོ་ལ་བཞི། རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ་དང་། ཚོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྒྱུ་པོ་ངོས་གཟུང་བའོ།

己初、明正理上首，分四：庚一、結合兩種上首正理之理；庚二、

明破法我正理之上首；庚三、明破補特伽羅我正理之上首；庚四、明破彼二者正理之王。

དེས་རང་མཚན་འགོག་ཚུལ་དང་།

གཉིས་པ་དེས་རང་མཚན་འགོག་ཚུལ་ལ་གཉིས། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། རིགས་པ་བཞིས་འགོག་པ་དངོས་སོ།

己二、以彼破自相之理，分二：庚一、連接；庚二、以四理直接破除。

མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།

庚一、連接；

རིགས་པ་བཞིས་འགོག་པ་དངོས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟུར་ཐལ་བས་དགག་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་དགག་པའོ། །

庚二、以四理直接破除，分四：辛一、破聖者根本智應是壞法之因；辛二、破名言諦應堪忍正理觀察；辛三、破應不能遮勝義生；辛四、破應不能說諸法自性空。

འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་པོའི་འཇིག་རྟུར་ཐལ་བས་དགག་པ།

辛一、破聖者根本智應是壞法之因；

ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ་བས་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྐྱོན་སྤོང་གི་ལན་ནོ།

辛二、破名言諦應堪忍正理觀察，分二：壬一、正義；壬二、斷過

之答覆。

དངོས་དང་།

壬一、正義；

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སྟོང་དང་། ལན་དེ་ལ་སྐྱོན་སྟོང་མི་ནུས་པར་བསྟན་པའོ། །

壬二、斷過之答覆，分二：癸一、斷自性成立然不堪忍觀察之過；癸二、明依彼答覆不能斷過。

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་འགྱུར་བའི་སྐྱོན་སྟོང་དང་།

癸一、斷自性成立卻不堪忍觀察之過；

ལན་དེ་ལ་སྐྱོན་སྟོང་མི་ནུས་པར་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དཔྱད་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །

癸二、明依彼答覆不能斷過，分三：子一、正義；子二、明於觀察時無雖同，但與有無不同；子三：說於錯亂方有，非名言有之義。

དངོས་དང་།

子一、正義；

དཔྱད་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་།

子二、明與觀察時無相同，但與有無不同；

འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་དང་། འཁྲུལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ།

子三：說於表面錯亂而有，非名言有之義，分二：丑一、明於錯亂方有，不同於一切均無；丑二、破錯亂之理不同之過。

འཁྲུལ་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་པའི་འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ལན་མི་རིགས་པ་དང་། ཚམ་སྨས་གཅད་བྱ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཚུལ་བསྟན་པའོ།

丑二、破錯亂之理不同之過，分三：寅一、若由無始相續之表面錯亂而有，世俗有之答覆則不合理；寅二、辨認唯以聲作判斷；寅三、明成立就名言而有之理。

གསུམ་པ་དོན་དམ་པའི་སྒྲུ་བ་མི་ལེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ།

辛三、破應不能遮勝義生；

བཞི་བ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་ལ་གཉིས། རང་མཚན་ལས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་དང་། གཞན་སྟོང་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནོ།།

辛四、破應不能說諸法自性空，分二：壬一、明全然不許除自相外之他空道理；壬二、不許他空之因相。

གསུམ་པ་བཀག་པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་མིན་བསམ་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་པ་དང་། དགག་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བཤད་པའོ།

己三、破已無性是否所立，分三：庚一、連接；庚二、明安立所破；庚三、說無自性因之所立。

མཚམས་སྦྱར་པ་དང་།

庚一、連接；

དགག་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། ཚོས་གཞན་འཐེན་ཚུལ་གྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ།

庚二、明安立所破，分二、辛一、總說安立所破；辛二、個別解說引射他法道理之義。

གསུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟགས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་དང་རྗེས་དཔག་གིས་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྲུབ་པར་བསྟན་པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

庚三、說無自性因之所立，分二：辛一、明以因及比量成立無自性；辛二、依彼斷諍論。

དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་ཡུགས་དགག་པ་དང་། རང་ཡུགས་གཞག་པའོ།།

辛一、明以因及比量成立無自性，分二：壬一、破他宗；壬二、立自宗。

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ།།

辛二、依彼斷諍論。

གསུམ་པ་རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བསྟན་ཅིང་མཇུག་བསྡུ་བ་ལ་གཉིས། རང་ཉིད་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་གི་མཇུག་བསྡུ་བའོ།།

（甲2.2.3）、明自追隨何者及回向，分二：（甲2.2.3.1）名自追隨何者；（甲2.2.3.2）正文之結攝。[3]

[3] 以下結尾科判對照大疏上冊，是大疏自身的獨立科判，無法與了不了義自身科判之甲乙丙丁對應，故以

གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ་དགེ་བཤེས་སྐྱར་བྱང་དང་བཅས་པ་ལ་གསུམ། འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཇི་ལྟར་བཤོས་པའི་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཁྲིད་པར་ཅན་དེ་མངོད་པ་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཇི་ལྟར་མངོད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

（甲2.3）造論之理、善根回向、造論者名稱等；分三：（甲2.3.1）此無上論著如何造作之理；（甲2.3.2）以造此論所生善根如何回向之理；（甲2.3.3）此殊勝論典之造者為圓滿故應如何行之理。

དང་པོ་ལ་བཞི། སྡོར་ཚུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཇི་ལྟར་སྦྱར་བའི་ཚུལ། སྦྱར་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ། དྲང་དེས་ཀྱི་དོན་ཇོགས་པ་འཁས་བྱ་དང་བཅས་པ། དྲང་དེས་ཇོགས་འདོད་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་འཇུག་པར་གདམས་པའོ།།

（甲2.3.1）分四：（甲2.3.1.1）為結構完整故應如何連接之理；（甲2.3.1.2）示所造論典之重要；（甲2.3.1.3）通達了不了義及其結果；（甲2.3.1.4）諸欲通達了不了義者，建議趨入此論。

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཇི་ལྟར་བཤོས་པའི་ཚུལ་ནི།

（甲2.3.2）以造此論所生善根如何回向之理；

བསྟན་བཅོས་ཁྲིད་པར་ཅན་དེ་མངོད་པ་པོ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཇི་ལྟར་མངོད་པའི་ཚུལ་ལོ།།

（甲2.3.3）此殊勝論典之造者為圓滿故應如何行之理。

阿拉伯數字標注以區別之）